

Ismertető a Finniskola (Budapest) működéséről

Miért jött létre?

A Finniskola sétálva-tanulás módszer saját, személyes tapasztalat alapján indult el. 10 évvel ezelőtt az akkor 6. osztályos fiam magántanuló volt egy évig. Minden délután sétáltunk és tanultunk. Fél év után már látszott, hogy sokkal kiegyensúlyozottabb és sokkal felkészültebb a napi kétórás sétával egybekötött tanulás hatására.

A Finniskola szellemiségét az alábbi szakemberek ihlették, mentorálták:

Dienes Zoltán, Klein Sándor, Ken Robinson, Sugata Mitra, Pasi Sahlberg, Vekerdy Tamás, Pirjo Suhonen és Olli Vallo.

4C

A munkaerő piaci változások és a prognosztizált kihívások a most 6-18 éves gyerekek számára. A munkaerő piaci változásokat kutatók egyértelműen jelzik, hogy a mai diák korosztály 15-20 éven belül olyan helyzetbe fog kerülni, hogy akár évente is több alkalommal részlegesen pályát kell módosítania. Ez a gyorsuló tendencia már most is látszik, de tíz éven belül rendkívül elterjedt lesz.

Ehhez azonban azok a gyerekek nem tudnak alkalmazkodni, akik a hagyományos iskolarendszerben szocializálódnak. A magyar oktatási rendszeren túl a legtöbb konzervatív iskolarendszer ugyanezzel a problémával küzd.

Ezért keztek kidolgozni oktatáskutatók, pszichológusok és HR szakemberek azt a gondolkodásmódot, amit a mai modern pedagógia 4C elvnek tekint.

Mi a 4C?

Kollaboráció (collaboration), kommunikáció (communication), kritikus gondolkodás (critical thinking) és kreativitás (creativity).

Ehhez a négy oktatási-pedagógiai elvhez kapcsolódik a folyamatos, tanult változási képességek rendszere. Az ugyanis a cél, hogy amikor a gyerekek felnőnek, olyan készségeket és képességeket sajátítsanak el, amelyek a fenti elveknek megfelelnek és amelyek maximálisan segítik őket abban, hogy a folytonos változásoknak, a gyors alkalmazkodási képességeikkel a lehető legjobban meg tudjanak felelni.

A mozgás tapasztalata

A sétálva tanulásnak van élettani szegmense is, ez pedig a mozgás. Amikor egyhelyben ülünk, a légzésünk és a vérkeringésünk is lelassul, ezért ebben nyugalmi állapotban a szellemi aktivitásunk is gyengül. Az ülő helyzetű információáramlás gyerekenként változó módon 5-10 perc, legfeljebb 20 perc után belső feszültséget okoz, mert a gyerek elveszti a türelmét, figyelmetlenné válik. Ez feszültséget okoz a gyerekekben, egy közösségben pedig kifejezetten érezhető türelmetlenség és annak következményei lesznek. Egy tanárnak valójában nem sok esélye van arra, hogy 45 percen keresztül lekösse egy 20-30 fős osztály figyelmét. A figyelem helyett ezért legtöbbször fegyelem van, amely nem a belátáson és az érdeklődésen, hanem a félelmen alapul. Ezért az a tanulási mód, amikor a gyerekek sétálnak, és időszakonként megállnak egy 5-10 perces beszélgetésre, sokkal hatékonyabb és sokkal intenzívebb tanulást tesz lehetővé. Ebben a tanulási formában nem létezik a fegyelmezés, mert nincs rá szükség.

Mi a lényege?

Sétálunk, beszélgetünk és vitatkozunk

A sétálva tanulás lényege egy olyan folyamat, amely során egy óra alatt öt-hét megállóban beszélgetünk egy-egy adott témakörrel. A témakör látszólag a gyerekek érdeklődését követi, valójában azonban szervesen kapcsolódik az iskolai tananyagokhoz, azok hátteréhez. A séta során egy-egy megállóban valamilyen egyszerű játékkal vagy egy érdekes történettel, esetleg egy mesterségesen generált vitával elérjük azt, hogy a gyerekek a következő megállóiig "belső kényszerből" indítva vitatkozzanak, beszélgessenek a feldobott témáról. A beszélgetések között mindenki azt csinál amit akar, kivéve az alapszabályt, hogy együtt haladunk egy meghatározott útvonalon. Van, aki lemarad, mert nincs kedve a bandával együtt haladni, van, aki valamelyik társával beszélget, van, aki a mentor-tanárhoz csatlakozik és vele beszél meg az adott témakört.

Érdeklődést generálunk és ezzel önálló tanulásra és kutatásra buzdítunk

Ezeknek a beszélgetéseknek a legnagyobb előnye az, hogy a gyerekek mindvégig azt érzik, hogy ők irányítják a témákat, ők döntenek arról, hogy miről beszélgetünk és mennyi ideig. Ez a "trükk", ez a "pedagógiai csapda" éri el azt, hogy a gyerekek nagy örömmel vesznek részt ezeken a programokon, hiszen az élményük nem más, mint egy kirándulás.

Ezeknek a kirándulásoknak a legfontosabb célja, hogy felkeltsük az érdeklődést, feltüzeljük a gyerekek gondolkodását és olyan vitatkozási, kutatási élményt adjunk át számukra, amivel a kirándulás után is "tüzelőanyaggal" látjuk el a személyiségét. Ha ennyit elérünk, akkor a következő sétáig vagy a zoom beszélgetésig önállóan is, saját érdeklődésüktől hajtva fognak foglalkozni azokkal a témákkal, amikről beszéltünk.

Épp ez a lényege a sétálva-tanulásunknak, és általában minden tanulásnak, hogy a gyerekek (felnőttek) ne kényszerből tanuljanak, hanem örömmel, és azért, mert tudják, hogy fontos számukra az amit tesznek.

Heti két séta az iskolai program után

Két délután - 14 és 16 óra között

Hetente két alkalommal sétálunk 2-2 órát. Ez alatt az idő alatt egy környékbeli útvonalat járunk be, maga az útvonal legtöbbször nem függ össze a témakörökkel. A lényeg a mozgáson van, a szabad beszélgetésen és a korábban leírt gondolkodásmódon.

Heti egy zoom

A sétákat heti egy 30-45 perces zoom beszélgetés egészíti ki, ahol a gyerekek feltehetik azokat a kérdéseket, amelyek időközben merültek fel bennük. Ez az alkalom, amikor lehetőség van arra is, hogy különféle játékos feladatokat adjunk a gyerekeknek. Itt szoktuk megbeszélni azt is, hogy a következő séta alkalmával ki fog tartani egy 3 perces előadást az általa választott témakörrel. Ezek az előadások nagyon fontosak a programban, mert megtanuljuk az előadói készségeket.

Néhány fontos megjegyzés

A 21. századi ember kihívásai

A 21. századi ember legnagyobb kihívása az egyre gyorsuló alkalmazkodás. Az emberi elme, a pszichés környezetünk egyelőre lassan tud alkalmazkodni ahhoz a sok kihíváshoz, amely a nagy sebességgel változó környezetünk teremt.

Az oktatási rendszerek legtöbbször rendkívül rugalmatlanok. Az oktatási rendszer üzemeltetői (döntéshozók, tanárok, iskolaigazgatók, politikai szereplők) nem nagyon érdekeltek abban, hogy ez a merev rendszer változzon. Ezeknek a rendszereknek az érzékelhető és társadalmi értékmérővel is kimutatható haszna 10-15-20 években mérhető és a legtöbb "üzemeltető" nem vállal döntéshozói, politikai kockázatot egy 10-20 év múlva megjelenő eredményért.

A szülők és a gyerekek teljesen más érdekek mentén élnek az oktatási rendszerekben. A tudatos szülő minimum érzékeli a problémát, közülük sokan keresik a megoldásokat, de igazi megoldások alig vannak. Az oktatás egy gyorsan fejlődő kreatív iparág, amely, mint minden feltörekvő szegmens, tele van hatásvadász, kóklerek által üzemeltetett projektekkel.

A Game-based learning

A játékos módszereken alapuló tanulás egyik világhírű úttörője Dienes Zoltán volt, aki 1950 körül már megírta a játékos matematika tanulás alapelvét a Six Stages of Learning Mathematics tanulmányában. Hozzá hasonlóan legalább 30-50 éve kísérleteznek olyan játék alapú módszerekkel, amelyek manapság kezdik elérni azt a tömeges ingerküszöböt, amelyet a korszerű pedagógiai elvek is követnek.

Ha jó a sétálva tanulás, miért nem terjedt el?

Magyarországon egyelőre kevés sétálva tanuló közösség működik. Az elmúlt 5 évben összesen 17 Finniskola csoport alakult, legtöbb most is működik. A csoportokat olyan kollágáim vezetik, akik számára fontos ez a pedagógia szemlélet. A Finniskolába 2018 óta 271 diák jár(t) rendszeresen vagy visszatérő táborozó formában.

A magyar közoktatási gondolkodás évtizedek óta elavult, elmaradott sablonok mentén szerveződik, az innovációk – ha egyáltalán elindulnak - rendkívül lassan terjednek el. Az elmúlt évek központosító és militáns gondolkodása tovább súlyosbítja a helyzetet. Ez a helyzet nem kedvez az alternatív oktatási innovációknak.

A Finniskola nemzetközi, a sétálva tanulást segítő hálózat létrehozására is törekszik. Egyeztetések folynak iskolákkal, önkormányzatokkal Singapore-ban, Dél-Korea-ban, Finnország-ban, Norvégia-ban és újabban már Németország-ban is.